

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 223
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 13 maart 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Regeringscommissarissen en -afgevaardigden - Stand van zaken

Via de website van de Vlaamse overheid kan men een overzicht terugvinden van alle regeringscommissarissen en -afgevaardigden die namens de Vlaamse Regering toezicht houden op het uitvoeren van de Vlaamse beleidsdoelen.

In dit kader had ik de minister graag volgende vragen gesteld met betrekking tot de jaren 2014, 2015 en 2016.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van de verloning van alle regeringscommissarissen en -afgevaardigden?
2. Over welke extralegale voordelen beschikken de regeringscommissarissen en -afgevaardigden? Beschikken zij op kosten van de overheid of van de betrokken instelling bijvoorbeeld over een dienstwagen, een kredietkaart, een smartphone, informaticatoestellen of andere voordelen? Op welke begrotingscodes worden deze kosten verrekend?
3. Hoeveel tijd spenderen deze mensen gemiddeld aan het uitoefenen van hun functie als regeringscommissaris en -afgevaardigde? Is dit naar de mening van de minister voldoende om hun controletaak ernstig in te vullen?
4. Kan de minister per regeringscommissaris en -afgevaardigde het aanwezigheidspercentage op vergaderingen bezorgen alsook de eventuele redenen van hun verontschuldiging?
5. Op basis van welke criteria zijn de door de minister benoemde regeringscommissarissen en -afgevaardigden uitgezocht, en volgens welke procedure?
6. Welke regeringscommissarissen en -afgevaardigden onder bevoegdheid van de minister combineren hun taak met een andere taak als parlementair medewerker, kabinetslid, regeringscommissaris in een andere instelling, burgemeester, schepen, gemeenteraadslid, deputé, provincieraadslid, ambtenaar of nog een andere functie in overheidsdienst? Graag een overzicht.
7. Dienen de regeringscommissarissen en -afgevaardigden onder bevoegdheid van de minister te beschikken over een diploma dat aantoonst dat zij kennis hebben van boekhouding, accountancy en wetgeving zoals die op de overheidsopdrachten?

8. Op welke wijze brengen de regeringscommissarissen en -afgevaardigden bij de minister verslag uit en op welke wijze oefent de minister toezicht uit op hun activiteiten?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (223), Hilde Crevits (360), Bart Tommelein (222), Liesbeth Homans (481), Ben Weyts (959), Jo Vandeurzen (491), Philippe Muyters (431), Joke Schauvliege (469), Sven Gatz (184).

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 223 van 13 maart 2017

van **CHRIS JANSSENS**

De lijst van regeringscommissarissen en regeringsafgevaardigden (verder telkens omschreven als "regeringscommissarissen") is gepubliceerd op de webpagina <https://overheid.vlaanderen.be/regeringscommissarissen>.

Het betreft mandatarissen die aangesteld zijn door de Vlaamse Regering en die met raadgevende stem zetelen in de Raad van Bestuur van de betrokken entiteit van de Vlaamse overheid. Krachtens [artikel 23 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003](#) (voor wat de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen betreft) of overeenkomstig analoge reglementaire bepalingen, beschikken zij over de mogelijkheid om bij de bevoegde Vlaamse minister een gemotiveerd beroep in te stellen tegen elke beslissing van de Raad van Bestuur die zij strijdig achten met het algemeen belang, de wetten, decreten, ordonnanties en reglementaire besluiten, met het organiek statuut van de entiteit of (indien van toepassing) met het ondernemingsplan. Het beroep is opschortend.

1. Het vergoedingsstelsel dat van toepassing is op de regeringsafgevaardigden en de regeringscommissarissen is vervat in de bijlagen bij het gecoördineerd antwoord op de schriftelijke vraag van Vlaams Volksvertegenwoordiger Björn Rzoska van 2 maart 2017 over "Vlaamse overheid – Raden van Bestuur autonome instellingen".
2. Behoudens de hierna vermelde uitzonderingen zijn aan de functie van regeringscommissaris of -afgevaardigden geen extralegale voordelen verbonden. Dat is ook gebleken uit een bevraging bij de betrokken Vlaamse ministers en hun diensten. Uiteraard moet de Vlaamse overheid, als opdrachtgever, aan de regeringscommissarissen wel de nodige middelen (bv. op het vlak van informatica) verschaffen om hen toe te laten hun functie naar behoren in te vullen. Aangezien de meesten tegelijkertijd ook medewerker zijn van de Vlaamse administratie of van een ministerieel kabinet, is dit geen probleem omdat zij daarvoor dan dezelfde middelen kunnen aanwenden.

De regeringscommissarissen en -afgevaardigden bij De Watergroep krijgen een tijdelijk gebruiksrecht op IT-materiaal (smartphone en/of tablet of laptop en/of printer, zonder telefoon- of data-abonnement) voor de duur van hun aanstelling en enkel ten behoeve van hun opdrachten als regeringsafgevaardigde bij De Watergroep. In het nieuwe interne reglement van De Watergroep, dat in werking treedt op 01.05.2017, is voor dit IT-materiaal een maximaal budget van 2.000 euro voor de duur van de aanstelling, bepaald.

3. De tijd die een regeringscommissaris spendeert aan de uitoefening van haar of zijn functie zal uiteraard variëren volgens de grootte van de entiteit, het aantal vergaderingen van de Raad van Bestuur, het aantal en de complexiteit van de agendapunten, e.d.m. Artikel 10 §1 van het [decreet van 22/11/2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector](#) bepaalt dat de Vlaamse Regering voor de aanstelling van een regeringscommissaris nagaat of de kandidaat voldoende beschikbaar is om zijn functie uit te oefenen.

Het komt aan de respectieve Vlaamse ministers toe om de regeringscommissarissen te evalueren die de Vlaamse Regering op hun voordracht heeft aangesteld. Iedere minister kan dat zelf beoordelen en, indien nodig, bijsturen; het aspect tijdsbesteding is daarbij een van de elementen. Het belangrijkste is dat de regeringscommissaris tijdig en adequaat optreedt en de minister informeert over mogelijke knelpunten.

4. In se is het aantal aan- of afwezigheden op vergaderingen van de Raad van Bestuur geen relevant criterium om te beoordelen of een regeringscommissaris haar of zijn functie naar behoren vervult. Regeringscommissarissen die verhinderd zijn, kunnen bijvoorbeeld zowel voor als na de vergadering (en nog voor de ontvangst van het verslag) overleggen met de voorzitter van de Raad van Bestuur en in functie daarvan oordelen of zij bepaalde initiatieven moeten nemen. Omgekeerd, staat een fysieke aanwezigheid op vergaderingen niet noodzakelijk borg voor een adequate uitoefening van de functie.

Dat belet niet dat in hoofde van een regeringscommissaris een voldoende contact met de entiteit in kwestie vereist is (waaronder ook aanwezigheid op vergaderingen van de Raad van Bestuur) om een goed inzicht te verwerven in het bestuur van die organisatie.

Zoals is bepaald in artikel 16 van het decreet deugdelijk bestuur, vereist het mandaat van regeringscommissaris een vertrouwensrelatie met de Vlaamse Regering. Bij ontstentenis daarvan kan de Vlaamse Regering het mandaat te allen tijde beëindigen. De toelichting bij dit decreetsartikel zegt dat het evident is dat de vertrouwensrelatie in bepaalde gevallen wordt beëindigd, o.a. "als de regeringscommissaris in de loop van eenzelfde jaar zonder verantwoording afwezig is gebleven van meer dan drie regelmatig bijeengeroepen vergaderingen en waarop haar of zijn aanwezigheid vereist is krachtens de wet of het decreet tot oprichting van de entiteit".

5. De criteria voor de aanstelling van een regeringscommissaris zijn opgesomd in artikel 10 van het decreet deugdelijk bestuur.

De aanstelling gebeurt bij beslissing van de Vlaamse Regering, op voordracht van de bevoegde Vlaamse minister(s). In de toelichting bij dit decreetsartikel staat bijkomende uitleg over de aanstellingsprocedure.

6. Artikel 12 van het decreet deugdelijk bestuur voorziet in een aantal onverenigbaarheden. Deze kunnen nog aangevuld worden door specifieke regelgeving per entiteit. Bij de aanstellingscriteria staat ook expliciet vermeld dat er in hoofde van een kandidaat geen rechtstreeks of onrechtstreeks functioneel of persoonlijk belangenconflict mag bestaan.

Afgezien daarvan is er geen verbod om de functie van regeringscommissaris te combineren met andere werkzaamheden. In veruit de meeste gevallen is een mandaat als regeringscommissaris immers geen voltijdse functie.

7. Ik verwijs opnieuw naar artikel 10 van het decreet deugdelijk bestuur. De Vlaamse Regering gaat voor de aanstelling na of de kandidaat, op voorlegging van een curriculum vitae, beschikt over ervaring en kennis van het bestuur en de werking van de Vlaamse overheid en van de beslissingsprocessen en -procedures.

Daarnaast gelden er specifieke vereisten naargelang de functie:

- voor de inhoudelijke commissaris die de Vlaamse minister vertegenwoordigt onder wie de entiteit ressorteert, is dat de vereiste van een specifieke kennis van de inhoudelijke materie en van het beleidsveld waarin de betrokken entiteit actief is
- voor de functie van commissaris die de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen vertegenwoordigt, geldt de vereiste van inzicht en kennis inzake financiële en budgettaire aangelegenheden.

Er zijn geen formele diplomavereisten.

8. Artikel 15 van het decreet deugdelijk bestuur bepaalt dat de regeringscommissaris over de toevertrouwde taken verslag uitbrengt bij de minister die haar of hem heeft voorgedragen voor aanstelling door de Vlaamse Regering. Elke minister bepaalt zelf op welke manier die verslaggeving gebeurt.

De afgevaardigden die op voordracht van de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen worden aangesteld ontvangen een functiebeschrijving waarin de verwachte taken worden geduid. Op die manier wordt voor de afgevaardigden duidelijk wat van hen wordt verwacht en wordt de efficiëntie en de effectiviteit van de rapportering verhoogd.

Artikel 17 van het decreet bepaalt dat de minister het werk van de regeringscommissaris evalueert. De Vlaamse Regering heeft de evaluatieprocedure vastgesteld bij Besluit van de Vlaamse Regering van 16 januari 2015.

In artikel 17, 2de lid, en in de artikelsgewijze toelichting is nog verder ingegaan op de manier waarop die evaluatie tot stand komt. Ik verwijs tevens naar de webpagina <https://overheid.vlaanderen.be/evaluatie-van-regeringscommissarissen>.

Het decreet van 22/11/2013 *betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector* is niet van toepassing op de universitaire instellingen, met inbegrip van hun patrimonium, en de hogescholen. Voor de commissarissen bij die instellingen geldt een specifieke regelgeving. Daarom volgt hierna, m.b.t. die commissarissen, een afzonderlijk antwoord van Vlaams minister Hilde Crevits, bevoegd voor onderwijs.

De regeringscommissarissen bij de universiteiten en hogescholen zijn door de Vlaamse Regering aangesteld op basis van de Codex Hoger Onderwijs. Krachtens artikel IV.102 (universiteiten) en IV.114 (hogescholen) van de [Codex Hoger Onderwijs](#) kunnen de regeringscommissarissen tegen elke beslissing van het universiteits- of hogeschoolbestuur die zij strijdig achten met het bij of krachtens de wet of het decreet bepaalde of die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt, een met redenen omkleed beroep indienen bij de Vlaamse Regering. De uitvoering van de beslissing wordt door het beroep geschorst.

1. De regeringscommissarissen ontvangen de bezoldiging die op een gewoon hoogleraar aan een Vlaamse universiteit van toepassing is. Hun dienstjaren als commissaris worden gelijkgesteld met academische dienstjaren.
2. De regeringscommissarissen beschikken binnen de begroting van Onderwijs en Vorming over een werkingsbudget waarmee de gedetacheerde medewerkers en de werkingskosten van de commissariaten betaald worden. Het gaat over begrotingsartikel FD0-1FEE2AC-WT (programma 1FE202). Het werkingsbudget wordt voor het grootste deel gebruikt voor de werking van het commissariaat, zoals huur van de kantoren, computers, printers en administratie. Een beperkter deel van het budget gaat naar de persoonlijke voordelen voor de regeringscommissarissen, zoals vervoer, smartphone en representatie. Alle regeringscommissarissen beschikken over een dienstwagen.
3. Het ambt van regeringscommissaris bij de universiteiten en hogescholen is een voltijdse betrekking. Binnen het door de Vlaamse Regering beschikbaar gestelde budget kunnen de regeringscommissarissen voor de uitoefening van hun functie bovendien een beroep doen op personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid, van de Vlaamse openbare instellingen of van het onderwijs.

4. In se is het aantal aan- of afwezigheden op vergaderingen geen relevant criterium om te beoordelen of een regeringscommissaris haar of zijn functie naar behoren vervult. De regeringscommissaris ontvangt vijf vrije dagen voor de vergadering de volledige agenda van de vergadering alsmede alle stukken. Binnen zijn bevoegdheid heeft hij steeds het recht om door het instellingsbestuur gehoord te worden over alle punten en geeft hij aan het instellingsbestuur alle opmerkingen die hij noodzakelijk acht in het kader van zijn opdracht. Hij heeft tevens het recht tot inzage van de dossiers die voor deze punten voorgelegd worden aan de beraadslaging en beslissing van het instellingsbestuur. Hij ontvangt daarenboven binnen de vijf dagen een afschrift van al de beslissingen genomen door het bestuur over de punten die zijn bevoegdheid betreffen. Ook regeringscommissarissen die occasioneel verhinderd zijn voor vergaderingen kunnen dus hun taak uitvoeren.
5. Voor een vacant verklaarde betrekking van regeringscommissaris wordt een oproep tot de kandidaten in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. De regeringscommissaris wordt na een selectieprocedure benoemd door de Vlaamse Regering, op voordracht van de minister.
6. Het ambt van regeringscommissaris is een voltijdse betrekking. Voor de regeringscommissarissen bij de universiteiten zijn een aantal onverenigbaarheden ingeschreven in [het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van het statuut van de regeringscommissarissen bij de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap](#). De regeringscommissarissen bij de hogescholen vallen onder de toepassing van het Vlaams Personeelsstatuut.
7. De regeringscommissarissen moeten beschikken over een masterdiploma en ten minste vijf jaar nuttige ervaring. Meer specifieke diplomavooraarden zijn niet vastgelegd in de Codex Hoger Onderwijs. Tijdens de selectieprocedure wordt wel grondig gepeild naar de kennis en ervaring van de kandidaten die noodzakelijk wordt geacht om de functie van regeringscommissaris te kunnen uitoefenen.
8. De regeringscommissarissen bij de hogescholen en de universiteiten vormen een college. Het college vergadert ten minste zes maal per jaar. Een afgevaardigde van de minister bevoegd voor onderwijs kan de vergaderingen bijwonen. Het college brengt jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse Regering over de werkzaamheden van de regeringscommissarissen, over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van universiteiten en hogescholen. De regeringscommissarissen beschikken ook over een website waarop hun rapporten gepubliceerd worden.